

Tíðargrein

Koda tryggjar føroyskum tónleikarum livibreyðið

Enn einaferð hevur kjak tikið seg upp, um hvørt føroyingar eiga at gjalda pening til Koda og Gramex, ella um man eigur at stovna sín egna stovn at umsita ognarrættin hjá føroyskum tónasmiðum

Hetta er eitt kjak, sum verður tikið upp ferð eftir ferð, men ístaðin fyri eina skilagóða og ordiliga viðgerð, so er kjakið merkt av misskiljingum og hálvum sannleikum. Ákærum um, at Koda eru órimiliga og leggja krøv á føroyskar fyrirkur, og taka peningin av landinum.

Hetta er ikki fairplay, tí Koda og eisini Gramex virka bert eftir landsins lógum, og umsita rættindini hjá m.ø. føroyskum tónasmiðum og tónleikarum eftir galdandi lóg um upphavsrátt. Tónleikur er ikki bara nakað, sum gevur okkum stóra gleði í gerandisdegnum. Tónleikur er ein vøra, ið onkur hevur framleitt, og sum tey eiga at fáa gjald fyri.

Tá tónleikurin hjá einum tónleikara verður brúktur í einum handilsligum høpi, um tað er á eini konsert, fyri at hugna um í einum handli ella eini café, ella fyri at gleða búfólkin á einum eldrasambýli, so er tað vøran hjá tónleikarum, sum verður brúkt, hon skapar gleði, hugna og ger, at fólk hava betur hug at vera har. Hetta eigur ikki at vera óðrvísi enn at vit gjalda fyri streym, hita, kaffi og annað.

Føroyska songkvinnan Greta

Svabo Bech, er sera greið, tá hon hugleiður um, neiliga hugburðin móti rættindum hjá tónleikarum:

»Fólk hava ofta lyndi til at síggja eitt listafólk sum ein, ið hevur t.d. tónleik sum ítriv. Tí hava tey ofta ringt við at skilja, hví tey skulu lata samsýning fyri hetta slag av arbeiði. Men hóast arbeiðið er gjørt við kærleika, so er hetta okkara livibreyði.«

Greta Svabo Bech, Koda.fo

Benjamin Petersen

SAVNSMYND

Fólk hava ofta lyndi til at síggja eitt listafólk sum ein, ið hevur t.d. tónleik sum ítriv. Tí hava tey ofta ringt við at skilja, hví tey skulu lata samsýning fyri hetta slag av arbeiði

Koda er ein alneyðugur viðleikari hjá okkara tónleikarum, og uttan KODA, vóru fáir tónleikarar, sum tordu at fylgja dreyminum um at liva av at gera tónleik.

Ein av okkara fremstu tónleikarum Benjamin Petersten vísir á koda.fo týðningin, sum Koda hevur fyri hann:

»Kekkurin frá Koda hjálpir mær at liva av tónleiki. Var eg ikki limur í Koda, so var tað ómøguligt

at fáa pening fyri míni rættindi. Felagsskapurin er sterkur, væl skipaður og arbeiðir fyri at tryggja míni rættindi.«

Benjamin Petersen, Koda.fo

Tað er nemmiliga so einfalt, hvørki Koda ella Gramex er ikki nakar figgindi, sum dregur pening av landinum. Koda umsitur rættindini hjá føroyskum tónleikarum og rættindini hjá

útlendskum tónleikarum, hvørs tónleikur verður brúktur í Føroyum.

Hvørt ár kemur nógvur peningur aftur til Føroyar við sonevnda Koda gjaldinum, ið verður deilt út til komponistar og teksthøvundar, sum eru spældir í Føroyum, eitt nú í útvarpi ella á konsertum. Ynskir man, at størri partur av hesum gjaldi skal fara til føroyskar tónleikarar, so má man spæla meira føroyskan

tónleik og minni útlendskan. Harumframt hevur Koda ein mentanargrunn, har 10% av inn-tøkunum verða latnar sum stuðul til tónleikarar og tiltøk.

Men hví skulu vit brúka danska Koda? Duga føroyingar ikki sjálvir?

Jú føroyingar duga væl sjálvir. Eg trúgvi fult og fast uppá, at føroyingar eiga at røkja flest móguligar uppgávur sjálvir. Mennum-

sitingin av upphavsrátti er eitt heimsumfatandi arbeiði, og upplagt er, at hetta arbeiðið verður gjørt í samstarvi við eitt størri øki enn tað føroyska. Koda ger eitt gott arbeiði og hevur longu flestu føroysku tónasmiðir á sínum limalista. Tí er hetta upplagda valið at samstarva við, eisini nú føroyingar hava fingið sína egnu lóg um upphavsrátt.

Men kjakið um vit sjálvi eiga at umsita okkara upphavsrátt, er nú aftur aktuelt. Her eigur tað fyrst og fremst at snúgv seg um, hvussu nógv kemur inn, og hvussu nógv verður brúkt uppá umsiting í lötuni, og kann hetta gerast líka bíliga og líka væl í føroyskum høpi? Her er svarið greitt, tað ber ikki til uttan at útgjaldið til limirnar gerst minni.

Seinasta árið hevur Koda havt eitt umboð í Føroyum, sum hevur gjørt eitt stórt arbeiði fyri at fáa avtalar í lag við allar kundar, ið brúka tónleik í professionellum sambondum. Vit á Reinsarinum hava havt eitt sera gott samstarv við Pernille Rostgaard Olsen, og eg veit, at tónleikararnir, sum spæla á Reinsarinum eru glaðir fyri, at teir fáa tað gjald, sum teir hava rátt til, tá teir spæla hjá okkum.

